

สำเนา

○ คำแถลงการณ์

(ต. ๒๕)

คดีหมายเลขดำที่ อ.๑๐๘๘/๒๕๕๙

ศาลปกครองสูงสุด

คำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี (อุทธรณ์คำพิพากษา)

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครองโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

วันที่ ๒๗ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๑

ผู้ฟ้องคดี นางจรรุวรรณ พิริยะปัญญาพร

ผู้ถูกฟ้องคดี ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ ที่ ๑
กระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๒
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่ ๓

ผู้อุทธรณ์ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓

ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ ๑๗๖๔/๒๕๕๘ หมายเลขแดง
ที่ ๑๒๔๖/๒๕๕๙ ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองกลาง)

เสนอต่อ ตุลาการศาลปกครองสูงสุด องค์คณะที่ ๘

ตุลาการผู้แถลงคดี (นายวิชัย พจนโพธา) ได้พิจารณาสำนวนคดีนี้พร้อมทั้ง
บันทึกของตุลาการเจ้าของสำนวนแล้ว ขอเสนอคำแถลงการณ์ต่อองค์คณะเพื่อประกอบ
การพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑. คดีนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น
ในคดีที่ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่ง (๑) เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑
ตามหนังสือ ที่ ศบ ๐๔๒๓๑/๖๕๐ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่ไม่อนุมัติให้เบิกจ่าย

คำรักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้การเพิกถอนมีผลตั้งแต่วันที่ คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ (๒) เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือ กระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๔๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่มี คำสั่งให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ซึ่งศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๔๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยให้การเพิกถอนมีผลตั้งแต่วันที่ คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตาม คำพิพากษาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เบิกจ่ายเงินคำรักษาพยาบาล ของนายธีรศานต์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีตามสิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด คำขออื่นให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ อุทธรณ์ว่า นายธีรศานต์ พิริยะปัญญาพร คู่สมรสของผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ประกันตนตามกฎหมายประกันสังคม และได้ลาออกจากความเป็นผู้ประกันตนต่อ สำนักงานประกันสังคม เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ซึ่งเป็นช่วงก่อนเข้ารับการรักษาพยาบาล ได้ยื่นเรื่องขอรับผลประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัด สมุทรปราการ ซึ่งสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการพิจารณาแล้ว แจ้งว่า นายธีรศานต์ไม่มีสิทธิได้รับค่าบริการทางการแพทย์ เนื่องจากโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง เป็นโรคที่นายธีรศานต์สามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิ ประกันสังคมได้โดยปลอดภ้ย จึงไม่เข้าข่ายการเจ็บป่วยฉุกเฉินตามประกาศคณะกรรมการ การแพทย์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และจำนวนเงินทดแทน ค่าบริการทางการแพทย์กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๘ และเมื่อได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวพร้อมกับได้รับแจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำสั่งภายใน สามสิบวันแล้ว นายธีรศานต์ก็ไม่ได้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวแต่ประการใด ต่อมา เมื่อผู้ฟ้องคดี ยื่นเรื่องขอเบิกเงินคำรักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการหารือเรื่องดังกล่าวตามสายงานการบังคับบัญชา ซึ่งกรมบัญชีกลางได้พิจารณา เรื่องดังกล่าวแล้ว ตอบข้อหารือว่า ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินคำรักษาพยาบาล ผู้ป่วยในของนายธีรศานต์จากโรงพยาบาลรามาริบัติมาเบิกกับส่วนราชการได้ เนื่องจาก ในช่วงเวลาระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ ที่นายธีรศานต์ เข้ารับการรักษาโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่โรงพยาบาลรามาริบัตินั้น นายธีรศานต์ยังคงมีสิทธิ ได้รับเงินคำรักษาพยาบาลจากสำนักงานประกันสังคมอยู่ แต่มิได้เข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานพยาบาลที่ปรากฏในบัตรรับรองสิทธิ ซึ่งถือเป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์

ของกฎหมายประกันสังคม และการที่กฎหมายประกันสังคมกำหนดการใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลไว้อย่างไรแล้ว แต่ผู้มีสิทธิไม่ไปใช้สิทธิตามเงื่อนไขก็ไม่เป็นเหตุให้ผู้นั้นสามารถใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งไม่อนุญาติให้ผู้ฟ้องคดีนำใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลผู้ป่วยในของนายธีรศานต์จากโรงพยาบาลรามาริบัติมาเบิกกับส่วนราชการ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ เห็นว่า นายธีรศานต์ได้เลือกใช้สิทธิขอรับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่นแล้ว แต่ปรากฏว่าหน่วยงานอื่นได้ปฏิเสธการใช้สิทธิขอ นายธีรศานต์ กรณีจึงถือว่า นายธีรศานต์มิได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายประกันสังคม ผู้ฟ้องคดีจึงไม่มีสิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลของคู่สมรส ตามมาตรา ๑๐ วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ไม่อนุญาติให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีจึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน

ขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง

๒. ตุลาการผู้แถลงคดีได้ตรวจพิจารณาสำนวนคดีของศาลปกครองชั้นต้น คำอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ คำแก้อุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี และเอกสารอื่น ๆ ในสำนวนคดีแล้ว

๓. ตุลาการผู้แถลงคดีได้ตรวจพิจารณาบทกฎหมายและกฎที่สำคัญประกอบด้วยแล้ว

๔. ตุลาการผู้แถลงคดีรับฟังข้อเท็จจริงได้ว่า ขณะเกิดเหตุพิพาทคดีนี้ ผู้ฟ้องคดีรับราชการในตำแหน่งครู คศ. ๓ โรงเรียนวัดบวรนิเวศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมา นายธีรศานต์ พิริยะปัญญาพร คู่สมรสของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มีอาการเจ็บป่วยได้เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ๓ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิของสำนักงานประกันสังคม จนกระทั่งแพทย์ตรวจพบว่านายธีรศานต์ป่วยเป็นโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ผู้ฟ้องคดีจึงย้าย

นายธีรศานต์เข้ารับการรักษาโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่โรงพยาบาลรามาศิริ ระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ โดยเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๔๓,๗๐๔ บาท นายธีรศานต์จึงได้ยื่นเรื่องขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ แต่ได้รับแจ้งตามหนังสือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ ที่ สป บพ ๐๐๓๐/ป.๒๔๐๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ ว่า นายธีรศานต์ไม่มีสิทธิได้รับค่าบริการทางการแพทย์ เนื่องจากมิได้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลที่กำหนดไว้ในบัตรรับรองสิทธิ อีกทั้งอาการเจ็บป่วยของนายธีรศานต์ไม่เข้าข่ายการเจ็บป่วยฉุกเฉินตามประกาศคณะกรรมการการแพทย์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และจำนวนเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ นายธีรศานต์ไม่ได้อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าว ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเรื่องขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๐๐๒/๓๐๗๐ ลงวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๗ หรือกรณีที่ผู้ฟ้องคดีขอเบิกค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ไปยังกรมบัญชีกลาง ซึ่งกรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วมีหนังสือ ที่ กค ๐๔๒๒.๒/๔๐๖๓๘ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗ ตอบข้อหารือว่า การที่นายธีรศานต์มิได้เข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานพยาบาลที่ปรากฏในบัตรรับรองสิทธิ ถือเป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายประกันสังคม และการที่กฎหมายประกันสังคมกำหนดการใช้สิทธิไว้อย่างไรแล้ว แต่ผู้มีสิทธิไม่ไปใช้สิทธิตามเงื่อนไขดังกล่าว ก็ไม่เป็นเหตุให้ผู้นั้นสามารถใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ซึ่งเป็นคู่สมรสมาเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัดได้ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ ปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๒๓๑/๖๕๐ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งคำสั่งไม่อนุมัติให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ให้แก่ผู้ฟ้องคดีด้วยเหตุผลตามหนังสือตอบข้อหารือของกรมบัญชีกลาง ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย จึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๕๘ ยื่นอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้วได้มีหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๔๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาล ขอให้ศาลมีคำพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๒๓๑/๖๕๐

ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่ไม่อนุมัติให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี และเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยให้การเพิกถอนมีผลตั้งแต่วันที่คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ต้องสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานต์ให้แก่ผู้ฟ้องคดี ตามสิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด คำขออื่นให้ยก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นดังกล่าว จึงอุทธรณ์เป็นคดีนี้ต่อศาลปกครองสูงสุด

๕. ตุลาการผู้แถลงคดีเห็นว่า คดีมีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลในการวินิจฉัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

(๑) ประเด็นเกี่ยวกับอำนาจศาลและเงื่อนไขในการอุทธรณ์

คดีนี้เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครอง โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ยื่นคำอุทธรณ์เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ จึงเป็นคดีอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และยื่นอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีคำพิพากษา ตามมาตรา ๗๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ คำอุทธรณ์มีรายการครบถ้วนตามข้อ ๑๐๑ แห่งระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๓ ศาลปกครองสูงสุดจึงรับคำอุทธรณ์นี้ไว้พิจารณาพิพากษาได้

(๒) ประเด็นที่เป็นเนื้อหาของอุทธรณ์

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาตามอุทธรณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และที่ ๓ ว่า คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๕๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๕๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ผู้ประกันตนหรือผู้มีสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุน ดังต่อไปนี้ (๑) ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย... มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า การรับประโยชน์ทดแทนตามพระราชบัญญัตินี้ในกรณีที่ เป็นบริการทางการแพทย์ ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนจะต้องรับบริการทางการแพทย์ จากสถานพยาบาลตามมาตรา ๕๘ ... และมาตรา ๕๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้เลขาธิการ ประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตท้องที่และชื่อสถานพยาบาลที่ผู้ประกันตนหรือ คู่สมรสของผู้ประกันตนมีสิทธิไปรับบริการทางการแพทย์ได้ วรรคสอง บัญญัติว่า ผู้ประกันตน หรือคู่สมรสของผู้ประกันตนซึ่งมีสิทธิได้รับบริการทางการแพทย์ ถ้าทำงานหรือมีภูมิลำเนา อยู่ในเขตท้องที่ใดให้ไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่งที่อยู่ใน เขตท้องที่นั้น เว้นแต่ในกรณีที่ในเขตท้องที่นั้นไม่มีสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่ง หรือมีแต่ ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตนมีเหตุผลสมควรที่ไม่สามารถไปรับบริการทางการแพทย์ จากสถานพยาบาลดังกล่าวได้ ก็ให้ไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลตามวรรคหนึ่ง ที่อยู่ในเขตท้องที่อื่นได้ วรรคสาม บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้ประกันตนหรือคู่สมรสของผู้ประกันตน ไปรับบริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลอื่นนอกจากที่กำหนดไว้ในวรรคสอง ให้ผู้ประกันตน มีสิทธิได้รับเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์ที่ต้องจ่ายให้แก่สถานพยาบาลอื่นนั้น ตามจำนวน ที่สำนักงานกำหนด โดยคำนึงถึงสภาพของการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย การคลออดบุตร สภาพทางเศรษฐกิจของแต่ละเขตท้องที่ และลักษณะของการบริการทางการแพทย์ที่ได้รับ ทั้งนี้ จะต้องไม่เกินอัตราที่คณะกรรมการการแพทย์กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ และตามประกาศคณะกรรมการการแพทย์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์ และจำนวนเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์กรณีประสบเหตุอันตรายหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๔๘ ข้อ ๓ กำหนดว่า ในกรณีที่ผู้ประกันตนประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยฉุกเฉินอันมิใช่เนื่องจากการทำงาน และมีความจำเป็นทำให้ไม่สามารถไปรับ บริการทางการแพทย์จากสถานพยาบาลที่สำนักงานกำหนดให้สำหรับผู้ประกันตนนั้น เมื่อผู้ประกันตนได้เข้ารับบริการทางการแพทย์ ณ สถานพยาบาลอื่น ให้สำนักงานจ่ายเงิน เป็นค่าบริการทางการแพทย์ให้แก่ผู้ประกันตนหรือสถานพยาบาลที่ให้บริการทางการแพทย์ แล้วแต่กรณี ดังนี้... พระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๓๓ มาตรา ๔ บัญญัติว่า ในพระราชกฤษฎีกานี้ “ผู้มีสิทธิ” หมายความว่า (๑) ข้าราชการและ ลูกจ้างประจำซึ่งได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำจากเงินงบประมาณรายจ่าย งบบุคลากร

ของกระทรวง ทบวง กรม... “บุคคลในครอบครัว” หมายความว่า... (๒) คู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายของผู้มีสิทธิ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับตนเองและบุคคลในครอบครัวของตนตามที่บัญญัติไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ มาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่น ให้ผู้มีสิทธิเลือกที่จะใช้สิทธิรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกานี้ หรือใช้สิทธิรับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่น และหากเลือกใช้สิทธิจากหน่วยงานอื่นผู้นั้นไม่มีสิทธิตามพระราชกฤษฎีกานี้ ทั้งนี้ การเลือกและการเปลี่ยนแปลงการใช้สิทธิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่บุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิของตนเองจากหน่วยงานอื่น ผู้มีสิทธิไม่มีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัวตามพระราชกฤษฎีกานี้ เว้นแต่ค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับนั้นต่ำกว่าเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลที่มีสิทธิจะได้รับตามพระราชกฤษฎีกานี้ ให้ผู้มีสิทธิมีสิทธิได้รับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัวเฉพาะส่วนที่ขาดอยู่ และหนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่กค ๐๔๒๒.๒/ว ๓๗๙ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งข้อ ๗ กำหนดว่า การใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลให้กับบุคคลในครอบครัวซึ่งมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิของตนเองจากหน่วยงานอื่น ผู้มีสิทธิมีสิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลสำหรับบุคคลในครอบครัวเฉพาะกรณีที่บุคคลในครอบครัวได้รับค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่นต่ำกว่าสิทธิตามพระราชกฤษฎีกาเท่านั้น

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายธีรศานดี พิริยะปัญญาพร คู่สมรสของผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ได้ระบุสถานพยาบาลในบัตรรับรองสิทธิการรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ๓ นายธีรศานดี จึงยอมมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยตามมาตรา ๔๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยจะต้องใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ก่อน เมื่อนายธีรศานดีมีอาการเจ็บป่วยได้เข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ๓ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิของสำนักงานประกันสังคม แพทย์ผู้รักษาดตรวจพบว่านายธีรศานดีป่วยเป็นโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ผู้ฟ้องคดีจึงย้ายนายธีรศานดีเข้ารับการรักษาโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่โรงพยาบาลรามาริบัติ ระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ โดยเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๔๓,๗๐๔ บาท นายธีรศานดี

จึงได้ยื่นเรื่องขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ แต่ได้รับแจ้งตามหนังสือสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ ที่ สปบพ ๐๐๓๐/ป.๒๔๐๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ ว่า นายธีรศานดีไม่มีสิทธิได้รับค่าบริการทางการแพทย์ เนื่องจากมิได้เข้ารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลที่กำหนดไว้ในบัตรรับรองสิทธิ อีกทั้งอาการเจ็บป่วยของนายธีรศานดีไม่เข้าข่ายการเจ็บป่วยฉุกเฉินตามประกาศคณะกรรมการการแพทย์ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม เรื่อง หลักเกณฑ์และจำนวนเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๘ นายธีรศานดีไม่ได้อุทธรณ์โต้แย้งคำสั่งดังกล่าว ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นเรื่องขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานดี ตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ ต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ ปฏิบัติราชการแทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงได้มีหนังสือที่ ศธ ๐๔๒๓๑/๖๙๐ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ แจ้งคำสั่งไม่อนุมัติให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยมีเหตุผลว่า นายธีรศานดีมิได้เข้ารับการรักษาพยาบาล ณ สถานพยาบาลที่ปรากฏในบัตรรับรองสิทธิ ถือเป็นกรณีที่ไม่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายประกันสังคม และการที่กฎหมายประกันสังคมกำหนดการใช้สิทธิไว้อย่างไรแล้วแต่ผู้มีสิทธิไม่ไปใช้สิทธิตามเงื่อนไขดังกล่าว ก็ไม่เป็นเหตุให้ผู้นั้นสามารถใช้สิทธิเบิกค่ารักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถนำใบเสร็จรับเงินค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานดี ซึ่งเป็นคู่สมรสมาเบิกจากส่วนราชการต้นสังกัด ได้มีเหตุผลอันสมควรที่ไม่สามารถเข้ารับการรักษาโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่โรงพยาบาลที่ระบุไว้ในบัตรรับรองสิทธิ ประกอบกับนายธีรศานดีได้ใช้สิทธิขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยจากสำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ แล้ว แต่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการปฏิเสธ พิจารณาแล้วเห็นว่า นายธีรศานดีเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ๓ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิของสำนักงานประกันสังคม แพทย์ผู้รักษาตรวจพบว่านายธีรศานดีป่วยเป็นโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ผู้ฟ้องคดีจึงย้ายนายธีรศานดีเข้ารับการรักษาโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองที่โรงพยาบาลรามาริบัติ ระหว่างวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖ จึงมีเหตุผลอันสมควรที่ทำให้คู่สมรสของผู้ฟ้องคดีไม่เข้ารับการรักษาอาการของโรคดังกล่าวที่โรงพยาบาลจุฬารัตน์ ๓ ตามที่ระบุไว้ในบัตรรับรองสิทธิ เพราะโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับการรักษาจากโรงพยาบาลที่มีอุปกรณ์ เครื่องมือที่มีคุณภาพ

เพียงพอ เมื่อนายธีรศานดีได้ยื่นเรื่องขอรับประโยชน์ทดแทนกรณีเจ็บป่วยจากสำนักงาน
ประกันสังคมจังหวัดสมุทรปราการ แต่ได้รับแจ้งตามหนังสือสำนักงานประกันสังคมจังหวัด
สมุทรปราการ ที่ สป บพ ๐๐๓๐/ป.๒๔๐๔ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๖ ว่า นายธีรศานดี
ไม่มีสิทธิได้รับค่าบริการทางการแพทย์ กรณีจึงถือได้ว่า นายธีรศานดีคู่สมรสของผู้ฟ้องคดี
ไม่มีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลจากหน่วยงานอื่น การที่ผู้ฟ้องคดีขอเบิกเงินสวัสดิการ
เกี่ยวกับการรักษาพยาบาลตามพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล
พ.ศ. ๒๕๒๓ จึงไม่เป็นการใช้สิทธิเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลซ้ำซ้อนกับสิทธิของคู่สมรส
ตามกฎหมายอื่น ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลของคู่สมรส ตามมาตรา ๑๐
วรรคสอง แห่งพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๓
การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่านายธีรศานดีต้องใช้สิทธิในการรักษาพยาบาลให้เป็นไปตามเงื่อนไข
ของสำนักงานประกันสังคม ถ้าไม่เป็นไปตามเงื่อนไขของสำนักงานประกันสังคมก็ไม่มีสิทธิ
นำค่ารักษาพยาบาลมาเบิกจากต้นสังกัดของคู่สมรสได้นั้น เป็นการวินิจฉัยไปในทางที่ทำให้
นายธีรศานดีมีสิทธิได้รับค่ารักษาพยาบาลต่ำกว่าคู่สมรสของข้าราชการที่ไม่มีสิทธิ
ตามกฎหมายอื่น ทั้งที่ตามกฎหมายประกันสังคมนายธีรศานดีจะต้องจ่ายเงินสมทบ
เข้ากองทุนด้วย เมื่อค่ารักษาพยาบาลที่พิพาทไม่สามารถเบิกจากสำนักงานประกันสังคมได้
ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธินำค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานดีมาเบิกจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้
ดังนั้น คำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตามหนังสือ ที่ ศธ ๐๔๒๓๑/๖๙๐ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์
๒๕๕๘ ที่ไม่อนุญาติให้เบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นคำสั่ง
ที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ พิจารณาแล้ว
ยืนยันตามคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยมีคำสั่งตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด
ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๔๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี คำสั่งของ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกัน

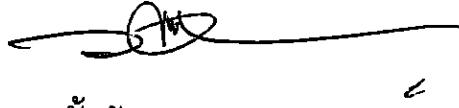
การที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาพิพากษาเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
ตามหนังสือกระทรวงศึกษาธิการ ด่วนที่สุด ที่ ศธ ๐๒๐๙/๒๔๑๐ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘
ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดี โดยให้การเพิกถอนมีผลตั้งแต่วันที่คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับ
และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามคำพิพากษาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓
ต้องสั่งการให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เบิกจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลของนายธีรศานดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี
ตามสิทธิภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด คำขออื่นให้ยกนั้น ตุลาการผู้แถลงคดี
เห็นฟ้องด้วย

๖. โดยสรุปตุลาการผู้แถลงคดีขอเรียนเสนอต่อองค์คณะเพื่อพิจารณาพิพากษายืนยัน

นายวิชัย พจนไพธา

ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองชั้นต้น

ประจำศาลปกครองสูงสุด

ตุลาการผู้แถลงคดี

ศาลปกครอง

สำเนาถูกต้อง
มณฑิรา ไสภณ
(นางสาวมณฑิรา ไสภณ)
พนักงานคดีปกครองชำนาญการพิเศษ